

VERENIGING
"ORDE DER VERDRAAGZAMEN"

Kon. Goedgekeurd d.d. 22 februari 1958, nr. 58

GEVESTIGD TE 'S-GRAVENHAGE

Secretariaat: Buitenvestplein 24, Voorburg, Tel. 728315

Giro no. 468874 t.n.v. de Penningm. der "ODV", DEN HAAG

K E R S T M I S 1 9 5 9

nummer 17

vierde jaargang

nadruk verboden

Goeden morgen, vrienden,

Op deze tweede Kerstdag zijn wij dan bijeen gekomen om eens over het Kerstfeest te spreken. Misschien verwacht U van mij een wijdingsdienst. In een bespreking van het Kerstfeest zal een zekere wijding wel onvermijdelijk zijn.

Toch moet ik dit gebeuren eerst van een andere dan de gebruikelijke zijde benaderen, om U duidelijk te kunnen maken, waarmee wij eigenlijk te doen hebben.

Wanneer U het Kerstfeest op het ogenblik beziet - vooral in de grote steden - dan zal er niet veel meer zijn, dat U doet denken aan de stal in Bethlehem.

Overal zijn er verlichte straten. Reklameluidsprekers brullen Kerstliederen, die zo mogelijk bovendien nog zijn omgezet in de maat van Ragtime, of Rock 'n roll.

De mensen stormen de magazijnen binnen, waar hen de grootste aanbiedingen te wachten staan.

Zij worden overstroomd door reclame: "vergeet vooral niet tijdig Uw Kerstkrans te bestellen. Koop een geschenk voor hen, die U lief zijn". De Kerstbomenhandelaren trachten U voor zoveel mogelijk geld een boompje aan te smeren, dat bij nadere beschouwing toch wel enige gebreken vertoont.

Het Kerstfeest van heden is vooral belangrijk voor de handel. Het is een sociale gebeurtenis geworden, die zich ook weerspiegelt in een andere soort reclame: "Onze diners bij kaarslicht. 6 gangen!"

Wie dit alles beziet, vraagt zich onwillokeurig af, wat dit nu alles nog met Kerstmis te maken heeft.

Om deze stemming te begrijpen, moeten wij teruggaan tot voor vóór Christus geboorte. Ook in die dagen werd dit feest gevierd. In dien wij de naam buiten beschouwing laten, dan vinden wij een feest van ongeveer gelijke betekenis, dat ook op dezelfde wijze gevierd werd.

Vreemd genoeg vinden wij zelfs in het verre verleden een zelfde gejaagdheid, de zelfde noiging iets bijzonders te doen, de zelfde behoefte om een feest te vieren, die wij in deze dagen aantreffen.

Deze sfeer en stemming is ouder dan het Christendom. Daarom is het verstandig eerst even de Christelijke zijde van het Kerstfeest buiten beschouwing te laten. Wij zullen eens teruggaan tot de tijd van ongeveer 500 v. Chr.

Rond dezelfde tijd van het jaar vindt men ook hier een belangrijk feest. Later zal dat Midwinterzonnegwondfeest genoemd worden.

Men wordt dit feest voornamelijk in het noorden, ook in Nederland. Op de plaats, waar U op het ogenblik zit, was overigens niet veel te beloven. Deze omgeving vormde toen de grens van een uitgebreid moeras.

Dit Midwinterfeest onderscheidde zich van alle andere feestdagen door reeksen van bezweringen en een voortdurend zoeken naar magische krachten. De viering ervan verliep ongeveer als volgt:

De zon was steeds langer weg gebleven. De dagen werden ook korter. De mensen vreesden, dat, wanneer dit onbepakt verder zou gaan, de zon zou sterven. Hiertoe diende men een beroep te doen op alle Goden.

Wanneer de nachten langer werden, kwamen de demonen, die wezens der duisternis zijn, in steeds grotere getale op de mensheid aanstormen. Ook tegen hen dient men zich te verweren.

Rond de 18e december - volgens de huidige tijdrekening - beginnen dan ook vreemde, sombere geluiden door de bossen te klinken. Overal horen wij het geluid van kochorens.

Dit geluid moogt U niet verwarren met het Midwinterblazen op houten horens. Dit stamt uit latere tijden en heeft zijn grootste vat op de nederlandse stammen rond 700 n. Chr.

Naast het geluid van de kochorens, horen wij een dof getrommel - het slaan op schilden - en zien wij vele vuren branden. Men tracht zo de demonen te verdrijven en het licht van de zon terug te roepen.

Verhalen, die in deze tijd worden verteld, hebben een element in zich, dat hen doet gelijken op het verlossingsverhaal.

De kinderen worden voor deze keer toegelaten in de bijeenkomst van de ouderen en ook de vrouwen zijn hiervan niet uitgesloten.

De verhalen beginnen altijd met rituele vragen, die enkele van de kinderen moeten stellen. Hierbij valt een overeenkomst op met het joodse Paasfeest.

Over het algemeen neemt men in deze dagen aan, dat van de vragen en antwoorden een geheimzinnige magische invloed uit zal gaan, die de terugkeer van de zon gemakkelijker mogelijk zal maken en de demonen beter in bedwang helpt houden.

Ik zal U een paar vragen en antwoorden aanhalen.

"Waarom klinken de horens?"

"Omdat er een vijand nabij is".

"Waarom branden nu buiten de vuren?"

"Omdat het licht de vijand zal verslaan".

Wanneer het verhaal zich zo in vraag en antwoord verder ontwikkelt, ontstaat een geheel, dat de U bekende legende van Baldur uitbeeldt. U herinnert zich immers het verhaal nog wel van de demonische Loki, die tezamen met de mislotoetak - marctak - de Lichtgod doodde? U herinnert zich ook nog wel, hoe Baldur weliswaar in de onderwereld af moet dalen? En hoe hij jaarlijks als bevrijder van de aarde mag herrijzen? Hij is de zon, de God des Lichts.

Zowel in viering als godachtgangen vinden wij hier vele punten, die met het Kerstfeest van heden in overeenstemming te brengen zijn.

In feite zouden wij nog verder moeten gaan en stellen:

De Kerstsfeer en Kerstgedachte zijn er ook dan, alleen de vorm is enigszins anders.

Op de dag van de Midzonnewende - de dag, dat overal de vuren het hoogst laaien - sproken de horens overal van de aandringende demonen, maar ook verkonden zij - met barse geluiden - de komst van het zegovierende licht.

De vuren, die in die nacht branden, zijn heilige vuren. Het is dan ook niet zo vreemd, dat daarbij vaak ook offers worden gebracht. Was in deze streken het vaak gebruikelijk een mens in het moeras te werpen en hem zo te laten sterven, zo was het in de bergstreken vaak gebruikelijk een rad van brandbaar materiaal te vervaardigen. Hierop werd dan een mens als offer vastgebonden en met het vlammeende rad van de hellingen in een afgrond gerold.

In beide gevallen beeldde men zo uit: De nederdaling van het hernieuwde licht tot de mensen en gelijktijdig de hergeboorte van het licht in de mens door het offer.

Natuurlijk zijn er in deze dagen ook veel priesters. Zij zijn in hoofdzaak magiërs en gaan juist in deze dagen buiten het volk om hun eigen weg. Zij houden zich bij offers en de vuren maar een kort ogenblik op. De verdere tijd brengen zij door in de heilige wouden. In algehele afzondering zeggen zij dáár hun magische sprouken, klinken de heilige gezangen en worden de runen geworpen.

Lange tijd hebben zij zich ook reeds voorbereid op een zeer belangrijke observatie. Zij zullen precies vaststellen, waar de rook van de heilige vuren trekt. Waar die rook trekt, zal immers in de volgende jaren zegen en vruchtbaarheid heersen?

"Waar de rook van de Midwintervuren trekken zal, rust de zegen der Goden".

Maar waar de rook wegslaat, neerslaat, of plotseling een andere richting kiest, moet men voorzichtig zijn: dáár heersen en leven de demonen.

Wat of dit alles met het Kerstfeest van Uw dagen te maken heeft? Wel, de priesters zijn er niet meer en in plaats van de vuren van vroegere dagen zien wij stervende pijn- en dennebomen, versierd en verlicht met lichtende lampjes, of kaarsen, gehuld in een doodstooi van glinsterend papier. Maar in de mensen leeft nog altijd de onrustige vrees voor de demonen, de stille verwachting van het komende licht.

In plaats van reidansen rond een heilig vuur en het meedragen van het daarin glimmende hout als bescherming tegen de demonen en zelfs de inslag van bliksem, zien wij nu de Nachtmis, waarvoor men - zeer werelds - desnoods zijn plaats kan bespreken.

In de plaats van de haast bandeloze uitgelatenheid, die vroeger heerste, wanneer men zeker wist, dat licht en verlossing zou komen, heerst nu een meer zakelijke sfeer en de rook van heilige vuren ziet men niet meer rond trekken door bos en beemd. De overeenkomst ligt dan ook niet in de wijze van viering, maar in de achtergrond.

In de oudheid was die als volgt:

Rook wordt gebruikt om de krachten te erkennen. De rook zal trekken naar de plaatsen, waar de krachten van licht heersen. Alleen dáár kan zij vrijelijk zich bewegen. Dáár zal haar niets te genhouden.

Waar echter de koude haat en duistere koude der demonen heerst, kan de rook niet verder gaan. Demonen stoten de geheiligde rook der vuren af.

Men gelooft in duistere machten, die altijd op de mensheid invloed hebben. Slechts, waar het licht hen kan verdrijven, hoersen vrede en geluk.

Nu gelooft men in het kind, dat een Vorst des Lichts, de verlossing brengt van Gods toorn.

De rook der vuren trekt niet meer door h't land op de voorgeschreven wijze, maar de verdeling van lichte en duistere krachten is precies zoals vroeger. Zij leeft voort in vele volksgebruiken, maar kan ook door elke mens in zich worden gevoeld.

Ik wil U erop wijzen, dat U tegen de Kerst altijd anders bent dan op andere dagen. U meent misschien, dat de viering van 't feest daarvoor alleen aansprakelijk is, maar dat is niet waar. Ook wanneer U besloten hebt geheel niets aan Kerstmis te doen, wanneer U niet gelooft in het Kerstgebeuren, werken er vreemde krachten op U in.

Er zijn gevoelens, die U onrustig maken. In Uw handelingen wijkt U wat af van het voor U normale. Er is een meer intens hongeren naar licht en vreugde dan op andere dagen.

Dit is geen spontaan verschijnsel zonder meer. Geestelijk gezien vindt in deze dagen het volgende plaats:

Wanneer de dagen korter worden en de nachten langer, zullen de mensen meer en dieper slapen. Dit geldt heden nog, al was de gemiddelde slaaperiode in de oude tijd veel langer dan heden.

In deze rust is het lichaam tot daadloosheid gebonden. De geest kan dus vrijelijk dromen en zelfs uitgaan naar andere en hogere werelden. De onwillkeurige verwachtingen van de Kersttijd brengen een gerichtheid tot stand, waardoor de geest niet slechts willekeurig uitgaat, maar in doorsnee tot een hogere en voor de meesten haast gelijke geestelijke beleving komt.

Reeds in het verre verleden werden op deze wijze de mensen gekonfronteerd met werelden vol astrale vormen, maar ook met werelden van hoge en lichtende krachten. Zij onthielden hiervan meer, dan in de drukke maatschappij van heden gebruikelijk is. Het beloven is nog steeds gelijk.

In de oudheid gingen de mensen, evenals heden, van eigen instelling uit bij een geestelijk avontuur in ander bestaan. Zo ontmoetten zij de demonen, waarvoor de horens werden geblazen, of met het vuur trachtten zij die te verdrijven.

Zij ontmoetten evenzeer de lichtende gestalten, die - naar hun mening - de Goden waren van het geheimzinnige Hiernamaals, de Asen, die alleen op de aarde nederdalen om onrecht te wreken, of de mensen hun gaven te schenken.

Zó denken de mensen ook nu nog, ook al spreken zij misschien van duivelen en engelen, want de mens is nu eenmaal zó aan woorden gebonden en aan vormen, dat hij een naam en eigenschappen een eigen gestalte moet geven aan de krachten, die hij ontmoet.

De oude priesters wisten heel goed, dat deze dingen heel het jaar door voor kunnen komen, maar zij wisten ook heel goed, dat in de dagen rond Kerstmis in de mens de spanning steeds meer toeneemt, die het grootst wordt op het ogenblik, dat de zon zich weer naar het noorden wendt en is dan het sterkste merkbaar.

Iemand, die iets van magie, of astrologie, afweert, zal dit niet kunnen ontkennen. Dan wordt de zon immers weer krachtiger en sterker. De zon wordt dus ook weer een steeds groeiende invloed op alle leven.

Het ogenblik, dat de aarde terug zwenkt en zo de zon sterker wordt op het halfrond, waar je leeft, vindt er a.h.w. een kleine verandering in de vloed der tijd en de daarmee gepaard gaande krachten plaats.

Kun je op dat ogenblik deel hebben aan het begin der krachten, zo zullen deze in je steeds meer groeien, tot de voltooiing van de cyclus in de volheid van de zomer.

Deze krachten moet men gebruiken. Dat zoido mens ook reeds in het verleden, toen men er gebruik van maakte om vele geheimzinnige amuletten, beelden enz. te wijden.

In die dagen zocht men naar een nieuwe, heilige boom en werden de bomen, die reeds als heilig werden beschouwd, in het bijzonder vereerd.

Vaak werd een heilige boom dan ook versierd, terwijl er onder bepaalde offergaven werden neergelogd. Dit leeft nog voort in Uw kerstboom.

In die dagen verwachtte men, dat de Goden en machtige geesten zich zouden openbaren in mensen en andere schepselen.

In de dagen, waarin U leeft, is veel van het uiterlijke weggevallen, terwijl men in andere gevallen de ware betekenis ervan heeft vergeten, maar hetzelfde gebeuren speelt zich ook nu nog evenzo af.

De kenners van de sterren weten nog zeer zeker, dat deze dagen een verandering betekenen in de dans der planeten: de aarde keert terug naar de zon. Naar de zon toe gaande, wordt zij in een andere reeks van stralingen, krachten en stromingen gevat. Astrologisch zijn er veranderingen.

De 22e december is veelal een zeer gunstige dag. Geen wonder, dat de 25e december het Kerstfeest, de geboorte van Jezus, wordt gevierd. Was men immers in deze dagen ook niet alom zeker, dat het nieuwe licht zou komen?

Alle genoemde invloeden, stoffelijk als zij mogen zijn, gaan vergezeld van geestelijke invloeden. Overal rond de mens en de wereld heerst de liefdekracht Gods. Dit is voor de meesten onder ons alleen maar een mooi woord.

Goddelijke liefde is te abstrakt en omvat te veel. Laat ons liever zeggen: een intensiteit van kracht, die de mens kan helpen, die hem leven geeft en vreugde. Een kracht ook, die hem steeds weer in staat stelt voort te gaan.

Soms vindt deze kracht in de mens vele weerstanden te overwinnen en verliest daardoor ongetwijfeld iets van zijn kenbaar effect. Toch blijft het een kracht, die ons allen zonder uitzondering stuwt naar leven en beleven.

In deze tijd spreekt men over de werking van de kracht in de geest wel als "het Spel der Aura's".

Wanneer deze stuwende kracht n.l. sterker in de mens gaat werken, wordt de gemiddelde uitstraling anders. In sommige gevallen, als heden, zien wij het merendeel van de mensheid een wit licht uitstralen.

Andere keren zien wij, hoe de in de aura voorkomende vuile, bruine, rode en groene kleuten langzaam ophelderen tot er iets doorblijkt van zilver of goud.

Dit impliceert b.v. een verdeling van het zijn. Zo is het Kerstfeest - geestelijk gezien - een invloed, die de mensheid voorbereid op een willekeurige vernieuwing. Niemand kan zeggen welke vernieuwing.

Elk jaar zal zijn eigen ontwikkelingen en mogelijkheden met zich brengen. Elk jaar opnieuw kan een ontwakken van de mens betekenen tot geestelijke waarden.

Deze krachten zijn voor ons belangrijk. Het zijn op zich natuurlijke krachten, die wij kunnen herleiden tot de astrologie, ja, zelfs wetenschappen als de psychologie. Maar het zijn voor ons tevens magische krachten, waarmee wij wonderen kunnen doen.

De kracht geheel bescffen kan de doorsneemans niet, maar zij is er altijd weer en openbaart zich in zijn gedrag en denken.

Deze kracht bestaat reeds zolang de mensheid in de laatste fase bestaat. Er was dus reeds kracht vóór er van een Kerstfeest, of van Jezus' geboorte op aarde sprake kon zijn.

Het is om deze reden, dat ik stel, dat ook de vieringen rond deze tijd in oude dagen een werkelijk Kerstfeest inhielden.

Misschien zullen de Christenen verdwijnen en zal deze wereld Jezus vergeten; wie weet. Wanneer deze Christenheid zijn vurige paddestoelen aan de hemel doet rijzen en zo elke mens dood, of tenminste het geloof aan een God en aan Jezus' dood in elke mens, dan nóg zal het Kerstmis zijn, want dit feest is een kracht, die niet van deze aarde is, doch zich daarop slechts openbaart.

Waar deze kracht vandaan komt? Waar zij thuis hoort? Dat is een moeilijke vraag. Wij kunnen wel zeggen, dat zij direkt bij God behoort, maar ook dit is niet geheel juist. Liever zou ik zeggen: ergens in de sfeer, waar de vormen reeds teloor zijn gegaan en klanken der eeuwigheid orgelend tot een kosmische melodie tezamen smelten een beroering, die, omdat zij zich onmiddellijk bevindt tussen de witte krachten van licht zonder vorm - waar de eenheid met God bestaat - en de aarde met haar aan vorm gebonden krachten, een harmonische reflex wekt in Uw wereld.

Deze kracht is het medium, de dragende faktor van het Kerstfeest. Zonder deze dingen zou men duizenden malen een kerkelijk feest kunnen organiseren, zonder dat dit die bewogenheid, die intensiteit zou kunnen verwerven, die juist in het Kerstfeest boven alle andere bekende feesten uitgaat.

Nu wij dit allen zagen, kunnen wij eens gaan zien, wat het Kerstfeest in meer Christelijke zin inhoudt. Misschien zal men mij een heiden vinden, wanneer ik daarbij parallellen en overeenkomsten ga aanduiden, die geheel niets te maken hebben met de theologie, met stellingen, of dogma's.

Toch zult U deze vergelijking mede kunnen voelen, naar ik meen. Overigens zijn er vele verschillende reeksen van vergelijkingen te bedenken.

Met Kerstmis herdenken wij de geboorte van Jezus in een stal te Bethlehem. Waarom in Bethlehem? Omdat Keizer Tiberius zijn boden uitzond en de mensen opriep ter telling, elk in de plaats van zijn eigen geslacht, want de keizer wilde weten, hoeveel inwoners het land wel had.

Ik vraag mij dan allereerst af, waarom hij deze telling deed houden. Volkstellingen heeft men vandaag aan de dag ook. Ik denk wel, omdat Tiberius geld nodig had, want hij had vele legioenen. Zowel in het verleden als in het heden verslinden legers veel geld. De heffingen gaan ook steeds door. Alleen waren de penningen vroeger voor de uitbreiding van het keizerrijk en heden voor de begroting van defensie. Dat is het grootste verschil.

Zijn grote behoefte aan gelden bracht hem ertoe, door volkstelling na te gaan, of er niet meer te persen viel uit het volk der

Joden, dat in die dagen voor rijk doorging.

In Rome was er sprake van materialisme. Iets, wat ook in het land der Joden veel voorkwam. Laten wij niet vergeten, dat alle tolgaarders Joden waren. Zij konden de opbrengst van het land pachten en werden dan vaak wel en rijk door de ellende van hunsgelijken.

Om te begrijpen, hoe in een religieus land dergelijke toestanden op kunnen treden, dienen wij ook nog na te gaan, op welke wijze dit ten tijde van Jezus' geboorte geregeerd werd.

De viervorst Herodes hadhaaft zich door het lichaam van zijn zuster - die te Rome woont - te verkopen aan de edele geslachten en de regerenden van Rome. Het gaat hem alleen om weelde en macht. Al het andere interesseert hem minder, ofschoon hij aan de tempels enige lippendienst bewijst.

Dergelijke figuren en omstandigheden kunnen wij in het heden terug vinden. Wij vieren Kerstfeest, maar zijn er niet velen, die ook hier alleen eer geven terwille van het geld? Zijn er niet vele mensen, die hun eigen denken en innerlijk geloof verraden en onder de preekstoel in de kerken zitten, terwijl zij er in feite niets van geloven, alleen maar om aanzien of geld?

In deze dagen spreken vele mensen over de naasteliefde en gebruiken daarbij vele grote woorden, maar hun naasteliefde beperkt zich in de praktijk tot het een enkele keer een dubbeltje storten in een Kerstpot van het Leger des Heils.

Voor velen is het Kerstfeest een gelegenheid om pronk en praal te tonen en anderen te overbluffen. Daarbij behoort natuurlijk zakendoen, stedenverlichting, Kerstbomen op de pleinen. "Komaan, laat ons gaan dansen. Laat ons pret maken. Er speelt een aardig cabaret. Er loopt een superfilm in première en de revue slaat alles, wat U tot nu toe gezien hebt".

Vele mensen antwoorden innerlijk meer op de reclame, dan op het Kerstkind.

"Viert Uw Kerstfeest in onze goed versierde zalen. Twee bands. Striptease-attracties." Dat is vaak de werkelijke droom van een gezellig Kerstfeest, zoals het in het verleden velen gingom vermaak en geld.

Er is nog een tweede gelijkenis met het heden. De macht-beluste Herodes speelde een politiek spel om eigen macht te vergroten en gelijk Rome toch op een afstand te houden.

Er wordt in Jeruzalen door zijn bemiddeling een voortdurende strijd gevoerd tussen de burcht van Rome en de burcht van God. In deze dagen zijn het niet Tiberius en Herodus, die een dergelijk spel spelen. Het zijn Nike en Ike, Nikita Chroetsjew en Ike Eisenhower. Zij spelen nu hetzelfde spel om macht.

Deze mensen kun je niet vergelijken met Herodus en de keizer van Rome. Maar het spel, dat zij spelen, is hetzelfde.

Haat, begeerten, uitbreiding van markten zijn de hedendaagse evenbeelden van verlangen naar macht, veroveringen en plundering. De koude oorlog gaat voort, vrienden, óók op Kerstmis.

Maria en Jozef komen in Bethlehem aan. Maria zit op een ezeltje, Jozef sjokt er naast. Zij zijn dood moe, want zij hebben de gehele dag gelopen. Dat kan vandaag nog gebeuren.

Stelt U zich maar voor, dat U weinig of geen geld hebt en een lange reis moet maken, dan is de kans zeer groot, dat ook U doodmoe aankomt. Je zoekt dan onderdak.

In dit hotel is een konventie en in gene geløgenheid houdt men een groot galadiner. "Het spijt ons, maar wij hebben geen plaats meer voor U. Het spijt ons zeer, maar alles is besproken". "En bekijkt je eens en meent, "dat is geen gast van onze stand."

"Heeft U gereserveerd? Neen? Jammer, gaat U daar en daar eens kijken, misschien dat U daar onder kunt komen".

Zo gaat het Maria en Jozef ook. Het is druk in Bethlehem. Allen van Davids geslacht zijn er tezamen voor de telling. Daaronder zijn vele belangrijke heren. David was een groot vorst en zijn geslacht heeft nog steeds veel invloed. Wij vinden er vele soorten mensen onder. Handelslieden met hun karavanen.

"Wij moeten hier zijn voor de telling, maar wij hebben veel handelswaar bij ons en gaan meteen daarna door. Kunt U de binnenplaats geheel voor ons houden en afsluiten?"

Als er betaald wordt, kan dat, altijd. Zouden er twee mensen nog onderdak willen hebben? Dat gaat niet. Zij kunnen niet genoeg betalen.

"Maak, dat U weg komt. Er is geen plaats meer". Een eindje verder zijn een paar wetgeleerden ondergebracht. In volle gewichtigheid zitten zij daar, zwijgend, de kwasten opvallend aan het gewaad. Daar kun je geen mensen bij onder brengen zonder geld. Daar is geen plaats voor een man en een vrouw met een ezel, al zijn zij duizenden malen uit het geslacht van David.

"Neen, geen plaats. Kom, schiet op". Zo gaat het overal. Zij zijn niet van de gewenste stand, of hebben te weinig geld om onderdak te betalen.

Tot eindelijk een medelijdende ziel hoort, dat er ook nog een kindje op komst is. Ja, dat is toch wel erg.

"Het spijt mij werkelijk, maar mijn eigen bed kan ik jullie toch moeilijk afstaan. Wanneer je daar de hoek omgaat, vind je aan het einde van de weg een grot. Dat is een stal, die de herders nog al eens gebruiken. Er zal nu wel geen vee zijn! Dit was een barmhartige!"

Tegenwoordig zegt zo iemand misschien: "Het spijt mij, maar ik kan niets voor U doen" en meent: "Zoiets kan ik toch niet in huis halen". Dan geeft men een rijksdaalder en verwijst U naar Eilim in de hoop, dat men U daar dan wel verder zal helpen.

Het verschil met het heden is zeker niet groot. De overeenkomst gaat nog verder.

De herders zijn de armen, de eenvoudigen. Iedereen lacht een beetje om hen. Zij dwalen maar met hun kudde in de heuvels en spelen misschien eens wat op de fluit. Bovendien zijn zij vies.

Wanneer zij geld hebben, kun je je nog wel eens met hen bezig houden, maar anders....

Het zijn van die dwazen, net als het Leger des Heils tegenwoordig. Wie gaat er op straat staan verklaren, dat hij een zondaar is? Dan moet je toch een beetje....

Nu ja, je kunt er natuurlijk wel eens iemand naar toe sturen, of je oude en onbruikbare rommel aan hen schenken, want zij doen wel een hoop goed.

Al was de Heer-Zelf er bij, dat kan toch niemand van mij verwachten. Ik zal daar op straat gaan prediken en een liedje gaan zingen. Ik zal gek zijn.....

Zo is het toch? Natuurlijk, zij zijn goed om voor de armen te zorgen, voor de zieken en de ouden van dagen, maar verder....

Niet veel verschil tussen de mensen van toen en nu, vindt U wel? U ontdekt een overeenkomst? Dat gaat nog verder.

Het kind wordt geboren in de stal. De herders horen daarvan. Dat is heel natuurlijk. In deze uitwijkgelegenheid staat nog een ziek dier en bovendien trekt men daar heen, wanneer de nachten te koud worden. En de nachten worden kil. De herders zijn niet zo heel ver van de stal verwijderd.

Nu zegt het Kerstverhaal, dat er engelen kwamen. Heel erg mooi en wonderbaarlijk. Natuurlijk, hoe meer engelen, hoe liever. Maar ik vraag mij af, of het wel nodig is een dergelijk wonder aan te nemen. Men wil U het Kerstfeest tot een wonder maken met een: "Vrees niet, want Ik verkondig U een blijde boodschap", Maar op een of andere wijze doet mij het verhaal hier als onecht aan. Het past niet bij Jezus.

Neem mij niet kwalijk, wanneer U een hoge geest, of zelfs God bent en U wenst als mens te leven, begint U dan een optocht te houden door heel de stad, opdat een ieder toch vooral goed zal zien, ook weten, wie U bent?

Neen, ik denk, dat de herders op een andere manier de geboorte van Jezus bemerkten hebben. Misschien kwam er één langs de stal, of heeft Jozef hulp gezocht.

"Ach, Heer, een vrouw in barensood. Kunnen wij iets doen?" Dan stuur je er een vrouw heen. Je wilt er zelf toch ook even heen. Het is rustig. Je hoort geen wolven. Er blaft zelfs geen vosje in de verte.

"Komt, laat ons gaan zien, neem een kaasje mee en wat melk. Die mensen zijn zo arm en het is al zo koud". Zo kan ik het mij voorstellen.

Of het werkelijk koud is geweest? De nachten kunnen koud zijn in Bethlehém. Maar niet de kou, die U hier kunt in de winterdagen.

Als zeker kunnen wij aannemen, dat het de eenvoudigen van harte zijn, die Jezus de eerste eer bewijzen.

De tweede groep mensen, die Jezus eer bewijst, is ook al een vreemde groep. Dat zijn de wijzen. Men spreekt wel over de drie koningen, maar zij waren alleen wijzen uit het oosten.

Wanneer dezen van verre komen om eer te bewijzen, zo doen zij dit, omdat in hen menselijk weten en intuïtie zijn samengevloeid tot een hoger innerlijk weten.

Zij hebben astrologische berekeningen gemaakt. Hun reis begonnen zij misschien wel uit nieuwsgierigheid. Maar hoe meer zij van de Kerstster zagen - een zeer eigenaardige konstellatie, die passeerde zeven jaren vóór het begin van de jaartelling, zodat Jezus eigenlijk zeven jaren vroeger is geboren dan algemeen werd aangenomen -, hoe meer er van binnen iets begon te werken in hen.

De dagen zijn vreemd. De tijd is dan daar even geheimzinnig, als zij rond de Kerstdagen hier is. Want het licht gaat over de wereld, alsof er een wolk ergens even wegtrekt en zo een lichtbundel toelaat over het landschap te strijken.

Wanneer de wijzen komen en in Jezus een belangrijke meester erkennen, doen zij daarmee iets, wat uitgaat boven het geloof en de wetenschap van die dagen. Hun stellingen zijn voor de menigte niet aanvaardbaar.

Juist daarom stelt Herodus aan zijn geleerden de vraag, of het mogelijk is, dat in deze dagen een wonderlijke persoonlijkheid geboren wordt?

De geleerden maken hun berekeningen, bezien de stand der sterren en moeten toegeven, dat het mogelijk is, dat onder deze konstel-

latic een groot vorst, of krijgsman geboren zou kunnen worden.

Dit bevalt Herodus niet. Zijn macht zou daardoor in gevaar kunnen komen....

Hij geeft zijn mannen de opdracht heimelijk de wijzen te volgen en, zodra hun doel met zekerheid is ontdekt, alle jong geborenen te doden. "Opdat onze macht behouden blijve".

Ook dit doet mij aan het heden denken. Een sterke firma - ik zal de naam niet noemen - ontdekte, dat op haar terrein geëxperimenteerd werd en wel in een richting, die zijzelf nog niet had onderzocht. Resultaten schenen mogelijk, doch de onafhankelijke onderzoeker wenste zich niet aan de firma te binden.

Daarop zond zij enige geleerden tot hem. Dezen prezen zijn werk zeer en schonken hem zelfs instrumenten, die hij nodig had. De firma deed alle schuldbewijzen opkopen en de onderzoeker failliet verklaren.

Zo zeer wisten zij hem alle werk en leven onmogelijk te maken, dat hij zelfmoord pleegde. De firma kon hierdoor haar macht handhaven en de uitvinding in eigen laboratoria ontwikkelen, zodat haar monopolie ongeschonden bleef.

Zo ging het bij deze uitvinding.

In het verleden ging het om de macht. Herodus was niet bang voor een Messias op geestelijk gebied. De vorsten hebben geen rieden geestdrijvers te vrezen. Dit blijkt wel, als veel later Jezus voor een andere Herodus wordt gebracht en deze van Hem alleen vergt, dat Hij een wondertje zal doen. Herodus vreest de Messias dan niet. Hij wil zich alleen eens amuseren met Hem. Zoals het in de wereld, wat men ook zegt, meestal niet om geestelijke waarden gaat, maar om macht.

Ook in Uw dagen gaat het om de macht, zelfs wanneer men U spreekt van wetenschap en wijsheid.

"Voelt gij niet de warmte van het Kerstfeest in Uwe harten? Ziet gij niet als met eigen ogen, hoe eens het Kind Jezus uit de hemelen neerdaalde om de wereld te verlossen? Knielt neer als eens de herders en de wijzen en schenkt ook Uwe gaven aan het Kind Jezus!"

Velen spreken dergelijke woorden in deze dagen, maar in 9 van de 10 gevallen zijn het huichelaars. Zij beseffen dit zelf niet eens en menen, dat het rechtvaardig en goed is.

Maar het werkelijke Christendom, de werkelijke leer van geestelijke bevrijding gaat in hun stoffelijke bemoeienissen ten onder.

"Geef ons geld, opdat wij kerken kunnen bouwen". Bouwt men kerken voor een kind, dat in een stal geboren is? Predikt men de leer van onthechting in kostbare gebouwen? Bouwt men soms kerken voor de geest Gods, of werken Gods, die in geen gebouw en met geen band kunnen worden gevangen en onderdanig worden gemaakt aan menselijk denken en menselijke moraal?

Offert voor de armen! Offert voor de kloosters! Voor de gemeenten! Voor de zending! Zeker, het lijkt mooi, maar is het in feite niet anders een "offert, opdat wij als machtige gemeenschap kunnen blijven leven? Offert, opdat wij onze wil en mening aan anderen op kunnen leggen?"

Er schuilen valse tonen in dit prediken. De gedachte aan het Christuskind wordt steeds meer met sentimentele stroop overladen, tot het een fondant poppetje is geworden en niet meer een levend wezen kan zijn, dat Jezus heet en de Christuskracht zal dragen.

Er zijn meer verschillen: Kerstmis is een feest van de vrede, zo zegt men. Hoe dit te rijmen met Jezus' woorden: "Ik ben niet gekomen om U de vrede te brengen, doch het zwaard?"

Jezus is, ook in Zijn geboorte, geen wezen van vrede, maar een Brenger van Licht...Wat dit betekent, zien wij in de natuur, wanneer hier in het noorden de dagen lengen en de zon terug gaat keren.

De stormen razen heftiger dan ooit. De ijzige kou tekent kristallen langs de takken, tot je meent in een gekristalliseerde wonderwereld te wonen. De wind jaagt de regen voort in felle vlaggen, rukt daker af en doet takken breken. De stormen doen de zee vreten aan kusten en duinrand.

Die storm is nodig. Zonder dat kan er geen waarlijke vernieuwing, geen lente komen.

Ook Jezus' geboorte op aarde gaat onmiddellijk met felle stormen in de mensheid gepaard.

Vandaag herdenkt men volgens de roomse kalender de onnozele kinderen, de kindermoord in Bethlehem, kort nadat Jezus geboren was en in feite om Zijnentwil. Het kind Jezus leeft in Egypte bij de gemeenschap der Essenen, of leert van wijze rabbi's de geheimen der Schriften. Het kind leeft in Zijn eigen vrede.

Maar in het land der Joden trekken de cohorten van Rome met wagens door het land om steeds meer te roven en te nemen, wat de mensen nodig hebben voor zich. Wanneer men niet betalen kan in geld, of produkten, nemen zij het huisraad. Is ook dat niet voldoende om de schuld te voldoen, dan voert men hen als slaven weg. Want ook slaven heeft Rome nodig. En zouden de mensen zich verzetten, al is het maar met een vinger, men zou het dorp neerbranden.

Het gist in het land. Er zijn verzetsmensen, strijders voor het recht: de Maccabeeën. Zij achten zichzelf uitverkoren, die de grootheid Israëls herstellen. Vaak ook zijn zij niet veel meer dan rovers, die leven ten koste van de armen. Later zullen wij meer van hen horen, ook al wordt hun naam niet genoemd. Bar Abbas was één van hen.

Na Jezus'geboorte neemt de strijd sterker en sterker toe. Zij vindt voor het volk een ontlading en hoogtepunt, wanneer rond 70 n. Chr. Jeruzalem vernietigd wordt.

Een tijdgenoot schrijft hierover, dat de mensen tot de dijnen soms waadden in het bloed. Geen mens bleef in leven, geen steen bleef op de andere....

Men vergeet dit al te vaak. Voor de meeste mensen is Kerstmis niets anders dan een Hallejuja, vrede op aarde aan hen, die van goede wille zijn. Ere zij God en in de mensen een welbehagen.

Niet, dat dit alles geheel onwaar is, maar de waarheid daarvan uit zich op een geheel andere wijze dan men pleegt te denken.

In deze tijd vallen weer de kaarten van het spel der vernieuwing. Laat ons dan eens zien, welke kaart het lot U nu in handen heeft gegeven. Laat ons de waarheid zoeken in de kentekenen van deze tijd en dit gebeuren.

In de eerste plaats heerst op deze wereld dezelfde strijd, dezelfde verwarring en onzekerheid, die er heerste in de dagen van Jezus' geboorte.

In de tweede plaats: wij zien wreedheid en rechtloosheid, wanhopige strijd om zelfbehoud, evenals in die dagen. Ook de machts-politiek beheerst evenals toen de wereld.

Evenals toen eisen de tempels hun penning zonder zich af te vragen, of dit werkelijk Gods bedoeling en hun heilig recht is. In die dagen heette het, dat er geen oorlog was. Maar de cohorten trokken uit om dorpen te plunderen en de legioenen om landen te onderwerpen en vorsten te doen sterven.

In deze dagen heet het ook vrede en is er in feite strijd. De cohorten zijn gehuld in jaquet en dragen als wapen een diplomatas. De legioenen zijn vermomd als beschermers, of helpers, maar verder is het gelijk.

Toen Jezus geboren werd, waren vele zakenlui in Judea dodelijk bangst, want Rome deed een nieuwe rede aanleggen. Men meende, dat de schepen al snel zouden komen om de laatste rijkdommen van het land weg te plunderen en niets dan verwoesting te laten. Men droomde van ondergang.

Heeft U geen angstige dromen? Een atoombom, die valt? Kent U niet somberder dromen, dan men toen kende? Dromen van een wereld, die in een wereldoorlog vergiftigd wordt, zodat alleen misvormden overblijven, die langzaam sterven op een in blauwe gloed stralende aarde? Kent U deze dromen niet?

Indien U deze dromen niet kent, bent U een uitzondering. Want de meeste mensen dromen wel van dergelijke dingen, ook al is dat niet dagelijks.

De overeenkomst gaat verder, vrienden. Want zoals in die dagen, is er ook in deze dagen een nieuw licht geboren. Sterker dan ooit zijn de lichtende krachten op de wereld vertegenwoordigd.

Zo er engelen gezongen hebben in Bethlechem, zo zeg ik U, dat de heerscharen des lichts in deze dagen - die U engelen moogt noemen, als U wilt - klaar staan om te helpen. Maar even als in het verleden kunnen zij ook nu alleen de mensen helpen, die van goede wille zijn.

Dat van goede wille betekent niet: "Ik bedoel het wel goed, maar als ik het niet verkeerd doe en er voordeel uit pluk, doet een ander het toch...."

Werkelijk van goede wille zijn alleen de mensen, die geheel hun leven en werken baseren op het licht. Dezen vinden bondgenoten, sterker dan ooit tevoren.

Dit is een tijd van licht. 2.000 jaren moesten vergaan, voordat weer het licht zich op deze aarde kon openbaren. 2.000 jaren vergingen sedert Jezus'geboorte. Nu spreekt de Christusgeest op nieuw in de harten der mensen.

Nu ben ik, vrienden, geen engel. Ik zal ingaan tot God. Daarvan ben ik zeker, maar een engel ben ik niet. Toch kan ik tot U spreken als eens een Gabriël en U zeggen:

"Hoort wel en vreest niet, want ik verkondig U een blijde boodschap. Het licht is geboren op deze wereld. De krachten des lichts zijn eens te meer bereid de mensheid te voeren en te leiden. Het licht der waarheid spreekt voor een ieder, die het horen wil. Steeds sterker zal deze stem weerklinken in sferen en wereld. Vreest niet het geweld, dat U nog omringt. Vreest de mensheid niet, noch h're wapenen. Al zullen de steden verwoest worden, de geest zal leven. Zij zal leven en erkennen, waar haar gegeven wordt de nieuwe sleutel tot de gouden poorten der eeuwigheid".

Zoals het geschreven stond in het verleden, zo zal geschreven worden in het heden; het geldt ook nú, op deze dag en in dit uur:

Indien gij in Mijn Naam vergaderd zijt, zo ben Ik in Uw midden. Indien gij roept, zo zal U antwoord worden. Indien gij vraagt, zal U gegeven worden met volle maat. Indien gij klopt, geen poort zal U gesloten blijven, want de krachten Gods zijn voor U bereid, indien gij aanvaardt kunt deze nieuwe tijd.

Wel zult gij moeten aanzien, hoe in worsteling en strijd veel ondergaat van hetgeen, dat, naar gij meendet, goed was.

In de plaats van al, wat vergaat, zult gij moeten aanvaarden en vrijwillig gebonden zijn aan een Goddelijke kracht, die niet meer grenzen doet erkennen, die niet spreekt van banden, of ideologieën, doch slechts vraagt, dat gij waarlijk en waardig mens zult zijn zonder meer.

In de komende jaren - dit zult gij nog zelf ervaren en zien - komt de vloed van het mensdom opzetten. In elke mens zal een licht zijn, sterker dan tevoren, dat de liefde van mens tot mens, mens tot geest en geest tot mens, van geest tot geest ook, op doet laaien tot een heilig vuur, dat niet uitgeblust kan worden.

In deze dingen zal kenbaar zijn een leidenoer, dat de menssen brengt tot het doel waartoe ook Jezus op aarde was, kwam en stierf op Golgotha.

Dit, mijne vrienden, is dan mijn bijdrage tot dit Kerstfeest. Ik maak nu plaats voor de spreker, die U zijn visie op het Kerstfeest zal geven. Ook op deze tweede Kerstdag wens ik U nog een waar Kerstlicht in het hart, vreugde in Uw wezen en sterkte Gods om te kunnen doorstaan, wat de komende tijden U brengen.

Goeden mogen.

-o-o-o-o-o-

Goeden morgen, vrienden,

Misschien had U op deze morgen iemand anders verwacht: een oude vriend, die - op priesterlijke wijze sprekend - U zou zeggen: Weten jullie dan niet, mensen, dat Kerstmis een feest van liefde is?

Het spijt mij, maar deze vriend is vandaag niet aanwezig. U zult het dan met mij moeten doen. Op mijn wijze wil ik U iets gaan zeggen over het Kerstfeest.

Het Kerstfeest is in de eerste plaats een feest van geloof, geloof in bevrijding en verlossing. Kerstfeest is een feest van vast en onverbrekelijk geloven in het licht, dat gaat komen. Daarom is het wel het meest optimistische feest van alle feesten.

Geloof mij, vrienden, of wij het Kerstfeest nu vieren of niet, het licht zal komen. De zekerheid, die wij reeds nu aanvoelen, zal eens in weten en kennen de onze zijn. Want God heeft de mensen lief.

Het is niet alleen God, die de liefde Gods uit. Er is een band tussen de geest en U in de stof. Wij, tezamen, vormen a.h.w. één wezen.

Er bestaat een kaballistische legende, die spreekt van de Rode Adan.

Eens schiep God de volmaakte mens. Daarop schonk Hij hem een wereld voor zich alleen om daar te vertoeven en te spelen.

Hij zom hem herwaarts, zeggende: "Mijn zoon, gaat en verhoogt U, doch waak, want in Mijn wereld van licht, leeft ook het duister. Zo waak, opdat het duister U niet overmeestert en schaadt".

De Rode Adam ging uit over de wereld. Heel de aarde zong en juichte, doch hij sluimerde in onder de zoete zangen van de aarde en het duister kwam nader.

In het duister nu verloor hij een deel van zijn wezen. Zijn adem werd door het duister mee gedragen en gemaakt tot afzonderlijk leven. Dit leven had zijn gedaante, zijn gestelt, maar niet zijn volmaakte innerlijke eenheid.

Toen nu de Rode Adam ontwaakte en voor zijn Meester, zijn God, trad, sprak hij: "Vader, in de vreugde heb ik gerust en in de rust is mij veel teloor gegaan, want ziet, o Vader, een deel van mijn kracht en leven is verdwenen".

God toornde hem, omdat hij niet op Zijn woorden geacht had en sprak: "Gij zult uitgaan tot de wereld en van vonk tot vonk gaande, U zelve verrijken, tot gij weer in U draagt het licht, dat Ik U als eigen heb gegeven. Dan eerst zal Ik U weer erkennen als mijn zoon, eeuwig, lichtend en sterk".

Daarom, zegt de legende, gaat de Rode Adam uit en worstelt met de mensen om het licht, dat zij in zich dragen, doch niet willen erkennen.

Hij hoopt, dat zij zich in eenheid met hem zullen geven. Zo bestrijdt hij de belangen der materie, opdat hij eens iets van de werkelijke eenheid terug zal mogen vinden, waarin hij opnieuw voor zijn Vader zal kunnen treden.

Nu weten wij niet, of er ooit een Rode Adam heeft bestaan, vrienden, want dit is een legende. Maar zeker weet ik, dat er tussen alle geest en alle stof een geheimzinnige band bestaat.

Vanwaar zij komt, durf ik U niet te zeggen, maar zij is er, een band tussen U en mij, tussen U en alles, wat bewust leeft. Een band tussen U en de eenvoudigen, U en de groten, de hoge geesten.

Wij spreken op deze dag van liefde. Wel, gij zijt in deze liefde niet alleen verbonden met Jezus, maar met alle ingewijden, die er ooit geweest zijn. Er is geen werkelijke grens, geen scheiding tussen U en hen.

Er is geen ogenblik, dat wij of U los zullen kunnen staan van de Schepping, waarvan wij deel uitmaken. Wij zijn één met de Schepper en Schepping, maar wij beseffen dit niet en omhullen ons nog met de waan van een persoonlijk bestaan, een duister.

Te weinig durven wij onszelf over te geven aan de eenheid, waarin wij onze God waarlijk kunnen vinden. Wij blijven met elkaar verbonden.

Of gij nu af wilt dalen tot het diepste duister, of op wilt gaan in het hoogste licht, banden blijven er bestaan. Verbonden zijt gij met alleen en gij zult "broeder" mogen zeggen tot de grootsten onder geest, zoals Jezus, evenals tegen de kleinste geest, diem nauw overgegaan, toch reeds het licht vindt en in dit licht het begrip van eenheid.

Wij bezitten deze eenheid krachtens ons wezen en vaak onbewust, maar bewust bezitten wij deze eenheid evenzeer, dank zij het geheimzinnige roepen in eigen wezen, een roepen, dat uitgaat tot U, uitgaat tot de wereld en de lagere sferen, zoals Uw ziel soms uitgaat naar een wereld van lichtende vreugde.

U kent het begrip misschien nog niet zo goed. U kunt het misschien niet vertalen. Maar op het Kerstfeest heeft U toch ook wel eens de behoefte een ander goed te doen? De behoefte om een medemens iets te geven, een kleine vreugde, of een glimlach misschien.

Dat, vrienden, is het teken, van wat U nu nog verborgen blijft: de band tussen de mensen, de band tussen U en ons. Dan mag het Kerstfeest zijn.

Laat ons geloven of niet. Wat maakt dat eigenlijk uit? Is het zó belangrijk, dat wij geloven: het kind Jezus was God en werd door engelen begeleid? Maakt het veel verschil, wanneer het kind een gewoon kind was, dat zou leren een deel van Gods wezen en kracht in zich te dragen?

Hoe het ook zij: Jezus was mens, evenzoer als ingewijde, of misschien zelfs God.

Als mens is Hij in de grote eenheid verbonden met al, wat mens geweest is, mens is, of mens zal worden. Is Hij niet mens met de mensen, ook vandaag?

Ik zou zeggen: wij moeten een persoonlijk Kerstfeest weten te vieren. Ons Kerstfeest. Dat moet een feest worden van ware liefde en van waar begrip.

Laat ons in het Ik de krachten Gods actief maken. Laat ons luisteren in onszelf naar de stemmen, die tot ons spreken. Laat ons de genegenheid en bescherming aanvaarden, die ons geboden wordt, die ook wij - naar beste vermogen - de mensen bieden.

Weest geestelijk één met allen, die het licht erkennen. Meer is niet nodig. Wij kunnen bidden voor elkaar, maar bidden is een gevaarlijke zaak. Er wordt ook op deze tweede Kerstdag zoveel geboden, wat eigenlijk niet geheel compleet is.

Wat zouden wij God bidden om de vervulling van onze wensen? Zou God niet weten om onze behoeften? Wij kunnen natuurlijk zeggen: "God, wij danken U, dat Gij Uw zoon op aarde hebt gezonden, enz. enz."

Ik meen er beter aan te doen, voor mijzelf, tot God alleen maar te zeggen: "God, wij beseffen, dat Gij ons lief hebt. Wij beseffen, dat Gij Zelf ons een taak hebt uitgemeten, een taak, die misschien vele levens kan vergen, of een kort ogenblik.

Dit kunnen wij niet overzien, maar Uw taak maakt ons tot deel van Uw wezen en Uw eeuwigheid. Wij zullen doen, wat wij kunnen, handelend, zelfs een menselijk denkend wezen handelen kan naar Uw wil,

Bovenal aanvaarden wij, zonder voorbehoud en in de algehele overtuiging, dat gij ons lief hebt, dat, wat Gij ons als taak hebt gegeven.

Wij trachten U lief te hebben boven alle dingen.

God, geef ons onze taak en beproef ons. Geef ons de kracht om de proeven, die Gij ons oplegt, goed te doorstaan en Uw wil te erkennen, want wij verlangen de eenheid met U.

Dat is voor mij het enige gebed, waar het op aan komt.

Laat ons opgaan, niet naar de kribbe van Bethlehem, maar tot het wezens des Vaders. Laat ons niet te veel zien naar de lichten van een Kerstboom, hoe charmant dit ook kan zijn, maar ingaan tot het licht, dat onze zielen troost en ons leven verzaadigt met kracht.

Zeg nu niet, dat het voor ons nog zo lang duurt. In een enkel ogenblik van overgenging en meditatie kan Uw geest ons uitgaan. Dan is er voor U een werkelijk Kerstfeest. Dan is er voor U een lichtende ster en een ervaring, die U schokt tot in het diepst van Uw wezen.

Voor een kort oogenblik zult gij God nabij weten en de illusie hebben, dat gij de samenhang aller tijden kunt overzien. Natuurlijk zult gij terugkeren en weer mens zijn, maar gij zult sterker zijn dan tevoren, krachtiger dan tevoren.

Zoek het in het leven daarom niet teveel in het ongedurig stoffelijk zijn. Zoek de waarheid in Uzelf. Zoek de magie der eenheid, waarvan het Kerstfeest de uitdrukking is.

Eén zijn de mensen in God, één zijn alle schepselen in het licht, dat hen leven geeft. Eén zijn wij geestelijk, indien wij niet voor onszelf een persoonlijk, of afzonderlijk, deel van de Schepping vergen, maar innerlijk het geheel aanvaarden.

Wij zullen dan deze eenheid uitdrukken, waar het ons maar mogelijk wordt gemaakt door onze sfeer en onze wereld.

Daarin vind ik, vrienden, een ware Kerstmis. Kerstmis is toch in de eerste plaats het feest van Gods liefde. Hoe dit beter te vinden dan in de erkenning van de vloed er lichtende krachten, die rond ons is; de erkenning van de krachten, die ons samenvoegen tot mensheid en uiteindelijk tot Schepping, zoals God ons deze geeft uit de volheid van Zijn wezen.

Nu zal ik U niet verder met mijn ideeën lastig vallen, want er staat nog een andere spreker te popelen om U iets te mogen vertellen.

Hij wil U een Kerstlegende brengen in de hoop, dat U daarin iets terug zult vinden, van hetgeen in U leeft. Ik mag hem daarvan niet terughouden, want wij zijn allen één.

Wanneer zijn stem spreekt, spreekt ook de mijne daarin mee, evenals de Uwe. Zolang wij maar begrijpen, wat er gezegd wordt, vinden wij in alle woorden een deel van onze eenheid terug.

Afscheid neem ik niet van U. Wij zijn immers één in God? Deze eenheid zullen wij realiseren. Daarom wens ik U alleen nog bewustzijn van Uw innerlijke werkelijkheid-

-o-o-o-o-o-o-

Goeden morgen, vrienden,

Misschien ben ik een wat onverwachte gast op het Kerstfeest. Vergoet niet, dat het hele begin van het Kerstfeest onverwacht was. Niemand had erop gerekend, Maria misschien uitgezonderd. Zelfs Jozef had - volgens het verhaal - dit alles niet verwacht. Daarom kom ik nu ook even praten en wil U een verhaaltje vertellen, dat met het Kerstfeest samenhangt.

In de dagen, dat Jeruzalem een grote stad was, een kameeldrijver. Deze werd - hij wist niet waarom - met al zijn kamelen gehuurd om met een wijze mee te trekken. Eerlijk gezegd had hij weinig zin in een reis zonder vast reisdoel, die bovendien haast wel zeker door het gebied der Joden zou gaan.

In het verleden was - net als nu - er voortdurende naijver en strijd tussen de zonen van Ismaël en de zonen van Jacob.

Hij had het geld hard nodig, dus trok hij met de statige stoet door de wereld.

Steeds weer moest hij met verwondering naar zijn meester zien. Een rijke heer, die ergens uit het land achter de grote rivieren was gekomen, waar - zo men zegt - rozen bloeien in overwel digende massa en de lucht mijlen ver met hun geuren bezwangeren.

Deze meester had enkele kleine kistjes bij zich, waarvan de inhoud wel heel erg kostbaar moest zijn, want de vreemdeling droeg steeds zelf zorg voor dit deel van zijn bagage.

Voor een gids uit die dagen was de belangstelling begrijpelijk. Het is vaak voordeliger om, in plaats van trouw een vreemde ling te dienen, een groter deel van diens bezit tot je te nemen, dan je toekomt en huiswaarts te gaan, maar dat kan wel eens gevaarlijk zijn.

Onze vriend wette dan ook elke dag trouw opnieuw zijn sabel, tot hij een haar in de lucht ermee kon kloven.

Wanneer hij dit deed, verwijderde hij zich van de kampvuren en keek naar de hemel.

Op de 20e dag van de reis - juist toen hij meende, dat hij de volgende dag zijn aanslag wel ten uitvoer zou kunnen brengen - zag hij aan de hemel een ster met een staart, die dezelfde vorm had als zijn zwaard.

Bijgelovig als hij was, vreesde hij, dat dit een hemels zwaard was, gezonden om de man, die hij diende, te beschermen. Hij sloop naar de tent toe om zijn meester doden te kunnen, maar steeds weer zag hij het zwaard, dat langs de hemel ging en vreesde het zeer.

Zo besloot hij op een betere gelegenheid te wachten, wanneer er geen tekenen aan de hemel zouden zijn.

Op de 22e dag van de reis bereikten zij de grote stad Jeruzalem. De kameeldrijver besloot te wachten tot de stoet het Joodse gebied weer verlaten zou hebben. Bovendien was het voor hem een ervaring in de stad zelf te mogen rondgaan.

Wanneer, rond het Paasfeest, de handelaren uit Arabië naar de stad kwamen met kamelen en paarden om handel te drijven, moesten zij steeds buiten de muren blijven.

Nu trok hij met zijn heer en alle dieren, door de poorten en zag de onderverdeling van de vestingstaat, tot zij in het nieuwe gedeelte van de stad stilhielden bij een groot paleis.

Daar werd gerust, maar weldra werd het parool uitgegeven, dat men verder zou trekken en wel in de richting van Bethlehem.

Vele geruchten deden de ronde over het werkelijke doel van de reis. Men vertelde zelfs, dat een groot vorst geboren zou zijn.

De Arabier vond dit zó belangrijk, dat hij bleef luisteren en praten, toen de stoet het paleis al verlaten had.

Staande onder een der open vensters hoorde hij, hoe de vorst, die Herodus heette, opdracht gaf de stoet te volgen. De kameeldrijver dacht onmiddellijk aan een roofoverval en bleef luisteren in de hoop, dat hij van een mogelijke roofoverval zelf zou kunnen profiteren. Hij wist immers, waar alle kostbaarheden gepakt waren? En zijn kamel was snel; sneller dan de dieren, die hij in de stad had gezien.

Er gebeurde niets onderweg. Zij bereikten Bethlehem zonder enig voorval, steeds vergezeld van de ster met zijn eigenaardige staart, die wel een vurig zwaard leek.

Huis aan huis zocht hij zijn meester. Twee andere karavanen hadden zich bij hem gevoegd. Uiteindelijk trok men - het was al duister - het dorp door. In de zwarte nacht lichtte alleen de ster.

O neen; in de verte was een glans als van een klein vuur. Na derbij gekomen zag hij, dat dit brandde aan de ingang van een grot.

Toen de meester van de karavaan een kistje met kostbaarheden van een lastdier nam, besloot de Arabier te doen, alsof hij zeer om de veiligheid van zijn meester bekommerd was en volgde hem als een lijfwacht, de sabel getrokken in de hand.

In de stal was niets bijzonders te zien. Ja, een man, een vrouw en een kind, maar verder... Of wacht eens. Het kind trok nogmaals de aandacht. Hij kon zijn ogen haast niet afwenden. De oogjes schenen te lichten. Het lachte al. Toch was het nog zo jong en zo klein.

Zó geboeid was de kameeldrijver, dat hij alles vergat, zelfs dat, wat hij van plan was: zijn meester te bestelen.

Geloof mij: voor een Arabier dat vergeet moet er heel wat gebeuren.

Stil luisterde hij naar de herders, die rond de stal legerden. Zij noemden het kind een kleine Koning. Maar dit zegt men wel meer van een knap kind. Toch had het een vreemde klank.

Verbaasder was hij nog, toen zijn meester en de beide anderen vreemdelingen gezamenlijk spraken en voorspelden, dat dit kind de wereld zou veranderen.

Een vorst? De wereld veranderen? Dan zou men het nuttige met het aangename kunnen verenigen en lijfwacht bij het kind kunnen worden.

Het kind was zo lief. Het zou een genoeg zijn....Ik zal een lijfwacht zijn voor dit kind, besloot hij.

Om veilig te zijn voor mogelijke eisen van zijn meester, sprak hij nergens over, maar toen de vreemdelingen wegrokken met hun karavanen, bleef hij stil achter; zelfs zijn kameel offerde hij op aan zijn obsessie: de eerste lijfwacht te mogen zijn van dit kind.

Een vriend van hem had het dier meegenomen en toen het eenmaal in de karavaan was ingevoegd, kon hij het niet meer terug halen, zonder zijn voornemen kenbaar te maken.

Vanaf dat ogenblik zat de kameeldrijver, gehuld in zijn lompe burnous, voor de stal het zwaard in de hand. Zo nu en dan verliet hij zijn plaats om even naar het kind te zien. Voedsel kreeg hij van de herders.

Een enkele maal wandelde hij ook door het dorp, een schaduw onder de schaduwen. Op een van die wandelingen hoorde hij het gerucht van soldaten. Herodus had soldaten gestuurd. Samen met wat hij beluisterd had, kon dat maar één ding betekenen: het ging niet om zijn vroegere meester, maar om het kind, om de kleine vorst; dus sloop hij terug naar de stal en fluisterde gejaagd tegen Maria en Jozef:

"Vlucht, heer. Vrouwe, neem het kind met U. Herodus zendt zijn soldaten en die hebben niets goeds in de zin. Geloof mij, aarzel niet en vertrek!"

De schrijvers van de evangeliën hebben gedacht, dat het de wijzen waren, die de waarschuwing gaven, of een engel misschien, want zij konden immers niet weten van de kameeldrijver.

De heilige familie vluchtte, maar de soldaten waren al in 't dorp. Elk ogenblik konden zij het kind ontdekken.

Om zijn vorst te beschermen, het kind, waaraan hij zich had gewijd, al kende hijzelf daarvan de reden niet, trok de kameeldrij-

ver zijn zwaard en snelde door de straat van het dorp. Zodra hij de soldaten van Herodus zag - er waren er wel 50 - liet hij het kromme zwaard flitsen in het licht van een reeds brandende woning, zodat het wel leek, of de ster uit de hemel in zijn hand tot wapen was geworden.

Zó goed vocht hij, dat de soldaten terug trokken om versterking te halen. Terwijl het zwaard flitste, trokken een man en een vrouw op een ezel door de nacht, haastig en bang. In de armen van de vrouw rustte het kind.

De soldaten hebben de lijfwacht van Jezus gedood. Velen zijn er gedood die nacht in Bethlchem. Maar niet het kind Jezus.

En de kameeldrijver? Hij bemerkte niet eens, dat hij dood was. Nadat het laatste vuur bedoofd was, stak hij zijn zwaard in de schede en verwonderde zich er niets eens over, dat het niet bebloed was.

Sneller dan een levende trok hij achter de heilige Familie aan. Wanneer de wilde dieren vluchtten en begen voor het kind, dan is dit zeker ook te danken aan de geest van de kameeldrijver, die met een geestelijk zwaard, dat vlamde als een ster, een weg baande voor zijn Meester.

Wanneer het kind dorst leed, vond Jozef een bron. Maar de kennis, waarmee hij deze vond, dankte hij aan de zoon der woestijn, die onzichtbaar aan zijn zijde was.

Wanneer U ooit in de hemel komt, dan zult U die Arabier wel zien. Natuurlijk heeft het heel wat voeten in de aarde gehad, vóór hij daar binnen werd gelaten-

Hij bleef nog op de wereld ronddolen tot Jezus allang gestorven en herrezen was en zelfs Petrus de sleutels van de hemel al had.

Die wilde hem natuurlijk niet binnen laten, want de kameeldrijver was immers geen Christen? Geen Christen? Dan naar het voor-geborchte van de hel, zo besliste de gebaarde sleutelheer.

"Dat is ook wat moois", zei de Arabier. "Mijn Meester is binnen en ik mag er niet in?"

"Nee, deze ruimte is alleen voor Christenen gereserveerd"- Maar net kwam Jezus voorbij. Hij schoof Petrus zachtjes opzij, opende eigenhandig de deur en sprak:

"Wees welkom, vriend en wachter. Kom, laat Mij je binnen voeren in het Koninkrijk Mijns Vaders, want je bent de enige lijfwacht, die de Zoon des Mensen ooit heeft gehad".

Petrus was zo paf, dat hij zijn sleutel liet vallen en..... paf.....op de grond ging zitten, in zijn baard krabde en zei:

"Nou mag ik een aap zijn".

Ja, men vergeet wel eens, dat Jezus niet gestorven is voor een bepaalde groep, of voor gelovigen, maar voor allen. En de kameeldrijver, die Jezus' leer nooit leerde kennen, maar Hem lief had boven alles, was één met Hem.

Wanneer het dan Kerstfeest is en U ergens aan de hemel een vlam ziet schijnen - of in een vuur misschien -, die de vorm heeft van een zwaard, denk dan eens aan het zwaard van een kameeldrijver, die verheerlijkt werd, omdat hij lief had boven alles.

Niet dogma's, maar daden brengen de mens tot God. Ook Uw ziellicht kan tot een zwaard worden, waarmee gij de krachten des lichts verdedigt.

Doet gij dit, dan kunt gij in gaan tot het Koninkrijk Gods, ongeacht wat gij gelooft.

Ik wil nog een anekdote vertellen:

Toen Jezus geboren werd, waren er verschillende dieren bij aanwezig, o.m. een duif en een ekster. De duif voelde zich zeer gelukkig.

Op de ruif ging zij zitten koeien en zong zó zachtjes een slaapliedje voor het pas geboren kindje.

De ekster zag rond het kind een glimmende uitstraling en dacht: "Dat is vast goud. Kra! Dat steel ik".

Zij wachtte tot Maria sliep en Jozef zachtjes zat te snurken. Toen vloog zij naar het kind en pikte naar het licht, want dat wilde zij voor zich alleen hebben. Dat wilde zij ergens verbergen om zich in deze schat steeds waar te verheugen.

Op het ogenblik, dat haar snavel het licht reikte, was er een flits voor haar ogen. Zó fel was die flits, dat zelfs nu nog de eksters soms zachtjes jammeren, wanneer zij in de bomen zitten.

De mensen, die wel begrepen, hoe pijnlijk de ogen van die ekster geweest moeten zijn, spreken nu nog van "eksterogen".

Lach maar! Kerstmis is een feest van vreugde. Zouden wij dan niet mogen lachen?

Wat ik hiermede wilde zeggen is dit: U kunt natuurlijk proberen iets van het Goddelijke licht voor Uzelf te verwerven en te houden, maar wanneer U dat probeert, ben ik bang, dat het voor U nog erger zal zijn dan eksterogen.

Alleen hij, die het licht, dat hij ontvangt - hoe weinig het ook is - tracht te schenken aan heel de wereld, heeft werkelijk deel aan het licht.

Neen, doe liever als de duif. Zij werd door het licht, dat zij ontving en het lied, dat zij zong, zó zeer verheerlijkt, dat nu nog haar liedje in de bossen de mensen in de oren klinkt als een van de mooiste liefdesliederen. Zij weten echter niet, dat dat lied lang niet altijd een doffer geldt, maar heel vaak het leven zelf; waarin God zich aan mens en dier gelijkelijk openbaart.

Volg dus de raad van iemand, die er iets van af weet. Ik heb het met schade en schande geleerd.

Of het nu Kerstmis is of niet, in U is lichtende kracht en geloof. Geef dat aan anderen. Probeer niet hen in hun rechten, of vrijheid te beknotten, maar geef hen dat, wat in je leeft.

Dan zul je ontdekken, dat het je goed gaat, omdat het licht, dat je anderen geeft, van alle kanten tot je terug keert.

Denk erom: niet anderen wat licht geven, zoals je een spierinkje uitgooit in de hoop een kabeljauw te vangen. Dan heb je kans, dat je bot vangt.

Prettige Kerstdagen.

-o-o-o-o-o-

Op vrijdag 1 januari 1960 zal de

P R O G N O S E

=====

worden gegeven.

-o-o-o-o-o-